

På med dykkervanten under havet med Kaptajn Nemo

Jules Vernes fascinerende science fiction-mesterværk 'En verdensomsejling under havet' er nu ude på dansk i sin helhed.

Bo Tao Michaëlis

Roman. Jules Verne:

En verdensomsejling under havet Flot oversat af Lone Teglskov. Løvens forlag, 460 sider 249 kroner. Har du Pluskort, får du 15 pct. rabat på bøger i Boghallen eller fri levering hos Saxo.com. Læs mere på politiken.dk/plus.

Vi er mange drenge og piger, for hvem Jules Verne var det første periskop til verdenslitteraturen.

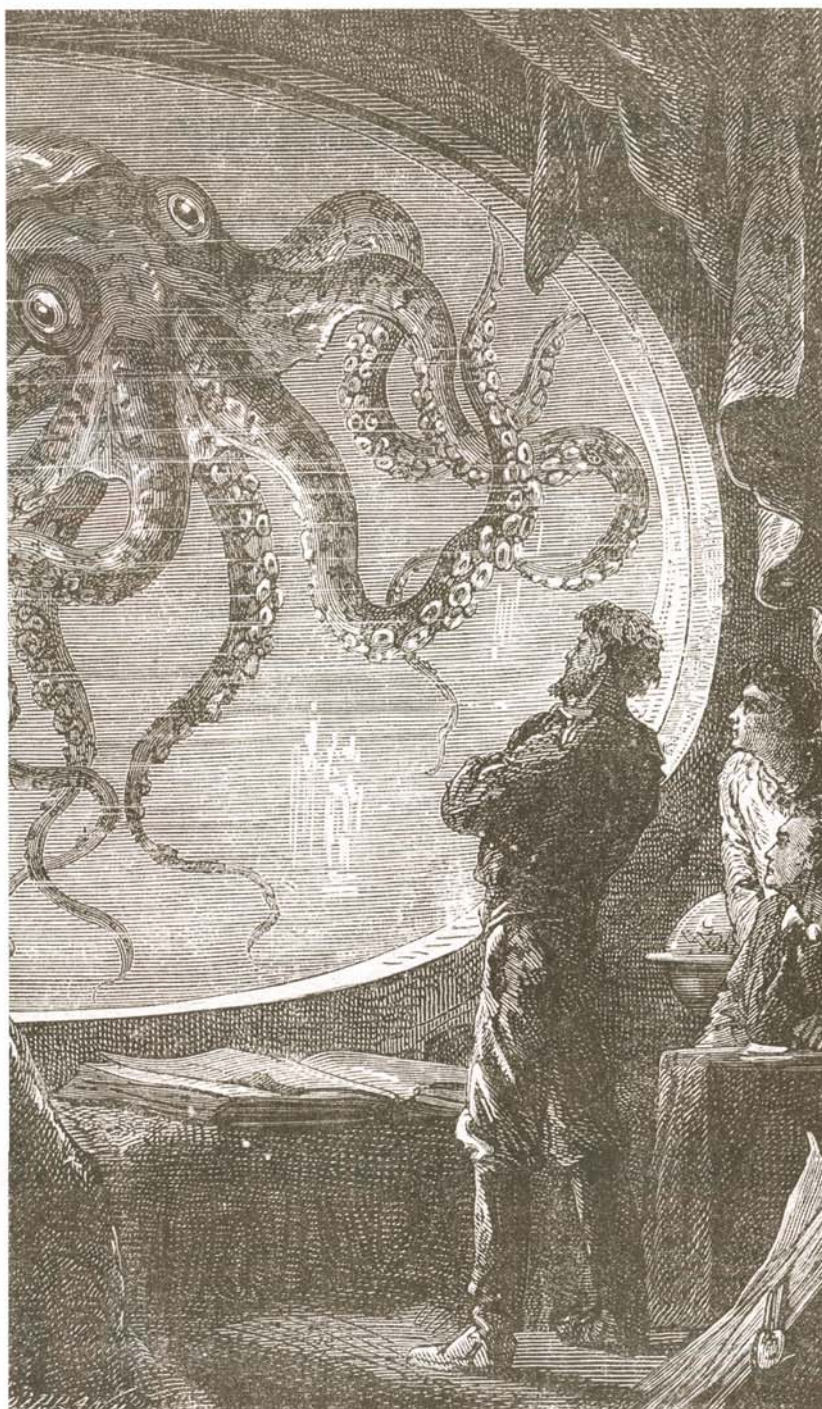
Ganske vist læste vi ham i forkortede udgaver, hvor megen populær mekanik var afmonteret historien. Vi elskede især 'En verdensomsejling under havet' med kæmpeblæksprutter under vand, kannibaler på land og en mystisk videnskabsmand. Også fordi den i 1954 kom i en kongenial filmatisering, hvor James Mason var alle tiders Kaptajn Nemo, som på sidste spole dødeligt såret forsøger at få sin undervandsbåd 'Nautilus' reddet fra undergang.

NEMO BETYDER ingen på latin. Så selvfølgelig var ubådskaptajnen i slægt med Odysseus over for kyklopen, hvor grækeren kalder sig just Ingen. Men Nemo er også en moderne 'Grev af Monte Cristo', en hinduprins i færd med at hævne sig på briterne, som her lidt over midten af 1800-tallet behersker et imperium, hvor solen aldrig går ned.

Jules Verne var igennem hele sit forfatterskab både fascineret og frastødt af englænderen som verdens herre. Hans mest berømte af slagsen er kontrollfreaken Phileas Fogg som på rejsen Jorden rundt i 80 dage forløses som menneske af sin franske kammertjener og en smuk indisk prinsesse.

For den misantropiske og bitre kaptajn Nemo er menneskehedens skurke Storbritanniens kyniske og koloniale optræden i civilisationens navn.

En udvikling som Verne dog mere nøgternt beskriver end sukkende be-

klager som så mange af hans civilisationskritiske kolleger med spleen og nostalgi.

'EN VERDENSONSEJLING UNDER HAVET' fra 1869 kommer her i en komplet udgave og oversættelse. Hele den franske professor Pierre Aronax' beretning om sin færd under vandet til ukendte egne sammen med to tro følgesvende.

Og er der nogen, som fortjener betegnelsen science fiction-genrens grundlov, er det Jules Vernes videnskabeligt funderede mesterværk.

På sæt og vis - som strøm igennem hele plottet - er det en hyldest til elektricitetens fremtid som datidens atomkraft. Selv elektriske ure er med i båden, og som bekendt kan ubåden elektrificere sig i farens stund. Og så igen er bogen

GÅDEFULD. Illustration fra den oprindelige udgave fra 1869. Stik: Édouard Riou

en magisk roman om det hemmelighedsfulde hav, dets vidunderlige flora og fisk. Bretoneren Verne var samtidig vild med Norge, landets fjelde og fjorde og navnlig dets tågede naboskab med nordpolen, der ligesom den mod syd her i 1800-tallet endnu var ubesejret land. Men kaptajn Nemo forstår naturligvis at sejle sit magiske undervandsfartøj derop!

JULES VERNES litterære aktier har uden for Frankrig, hvor han stadigvæk hyl-des i skolesystemet med sit klare og præcise sprog, været svingende. Nu og da i bund som udelukkende en forfatter for store børn. Storbritannien, bortset fra Conan Doyle, H.G. Wells og Monty Python(!), har sjældent dyrket ham, denne besynger af modernitetens metersystem, som konservative englændere anser på linje med knust hvidløg og spiselige snegle.

I den store litteraturhistorie levede han længe i skyggen af sine samtidige Flaubert og Zola. Men forfatterskolen, den nye franske roman, genopdagede ham begejstret i 1950'erne som en tegnfikseret antiromanagtig romanforfatter.

Fransk litteraturs grand old mand, Michel Butor, skriver et sted om Vernes realisme, at virkeligheden er hos ham intet andet end en slags guddommelig opstigning til fantasiens forestillingsverden.

Således også i 'En verdensomsejling under havet', hvor netop det underjordiske dyrerige, menneskeligt forvandlet over jorden, giver et nyt og bedre perspektiv for menneskeheden. I hvert fald for Verne her årtier før første verdenskrig.

SIDEN BLEV Nemos laboratorium for viden til udviklingens infame redskab for hurtig død og udslættelse. Men glem det her i klunketidens tunge dykkerdragt.

Her blomstrer havbunden endnu af håb for en fremtid, hvor videnskabsmænd glemmer al personligt nag og nid og samlet arbejder for en fager ny verden. Oplagt julegave til den snorklende ungdom!

BO TAO MICHAËLIS
bo.tao.michaëlis@pol.dk

Oplagt julegave til den snorklende ungdom